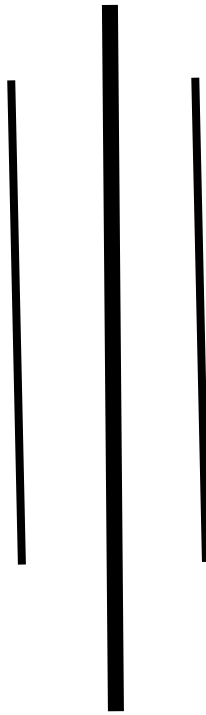

तमानखोला गाउँपालिका

बागलुङ

तमानखोला गाउँपालिकाको
दोश्रो गाउँ सभाको
पाँचौ अधिवेशनबाट पारित भएको
आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

२०८१ असार १०

राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु तथा सुरक्षाकर्मी ।

सर्वप्रथम म तमानखोला गाउँपालिकाको दोश्रो गाउँसभाको पाँचौ अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

१. तमानखोला गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गौरवको अनुभूति भएको छ । साथै २०७९ दोश्रो स्थानीय तहको निर्वाचनमा हामीलाई मतदान गरी निर्वाचित गर्नुहुने आदरणीय तमानखोला वासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु सबै प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

२. संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको संविधान २०७२ मा भएको व्यवस्था अनुसार गठित स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरुको यो पाँचौ गाउँसभा हो । यस अवसरमा नेपालमा नागरिक सर्वोच्चता, लोकतन्त्रको स्थापना तथा मुलुकको समृद्धि र अग्रगमनका लागि इतिहासको विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलन लगायत बलिदानीपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि विभिन्न चरणहरुको आन्दोलनका क्रममा बेपत्ता भएका घाइते योद्धा र पिडितहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानप्रति उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्दछु । साथै सशस्त्र द्वन्द्वको समयमा सरकार पक्षबाट मारिएका तमानखोला गा.पा. वडा नं. ३ तमानका दुर्गा बहादुर बुढा, प्रेम बहादुर घर्ति र ओमकार बुढा, तमानखोला गा.पा. वडा ई.नं. २ का गंगा बहादुर पुन र भिम बहादुर सुनार प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै बेपत्ता परिवारको तत्काल सार्वजनिक गर्न नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्दछु । यस गाउँपालिका भित्र विपदका कारण विभिन्न समयमा ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरुप्रति पनि हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु । साथै घाइतेहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

३. "सुखी र समान समुन्नत तमान" भन्ने दीर्घकालीन सोच राखेको तमानखोला गाउँपालिकाले नेपालको संविधान अनुसार स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको एकल अधिकार सूचिका विषयहरुमा योजना, बजेट तथा कानून निर्माण र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने अधिकार दिएको छ । तमानखोला गाउँपालिकाको आ.व. २०८१।८२को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा नेपाल सरकारको १६ औ योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, नेपाल सरकारको आगामी आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम र गण्डकी प्रदेशको योजना, नीति तथा कार्यक्रम, आवधिक विकास योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना, सरोकारवालाहरुको प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सल्लाह, सुझाव आम गाउँपालिकावासीको माग, इच्छा र चाहनालाई मुख्य आधार बनाईएको छ ।

४. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमाका विभिन्न चरणहरुमा टोलस्तरका आम नागरिक, टोल विकास समिति, गैरसरकारी संघ संस्थाहरु, सामाजिक संघ संस्था, नागरिक समाज, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, महिला अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लक्षित समुदायका प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दल, निवर्तमान जनप्रतिनिधिहरु, संचारकर्मी एवं आम पालिकावासी नागरिकबाट समेत प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा सुझाव संकलन गरिएको छ ।

५. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना पछि गाउँ गाउँमा सिंहदरबार भन्ने नारालाई वास्तविकतामा सिंहदरबारमा रहेको अधिकार र जनजिविकाको सवालहरुलाई आम समुदायले अनुभूति गर्न सक्ने गरी स्थापित गराउने गहन र चुनौतीपूर्ण दायित्व आज हाम्रो काधमा रहेको छ । स्थानीय तहको पहिलो निर्वाचन देखि नै निर्वाचित जनप्रतिनिधिप्रति जनअपेक्षा वृद्धि भएको महशुस हामीलाई भएको छ । यसैगरि सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ बाट जनताको अमूल्य मत प्राप्त गरि निर्वाचित हुँदै गर्दा निर्वाचनको क्रममा तमानखोला गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि जनतासँग गरिएका प्रतिवद्धताहरुलाई कार्यान्वयन गर्न

हामीसँग सिमित श्रोत, साधन, जनशक्ति, संक्रमणकालिन कानून, विषयगत निकायहरूको समायोजन र संचालनका जटिलताका कारण हामीले सोचेजस्तो गतिमाअघि बढ्न धेरै चुनौतीहरू छन् । हाम्रो तमानखोला गाउँपालिका अन्य पालिका भन्दा दुर्गम तथा जटिल भूगोल हुनु, छरिएका वस्तीहरू हुनु आदीका कारणले नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको संघीयता कार्यन्वयन गर्दा तीन तहको सरकारबिच सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वय हुन नसक्दा सोचे अनुरूप काम गर्न कठिन भएको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

६. तमानखोला गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि नेपालको संविधान तथा संघीय कानून, प्रदेश कानून र स्थानीय कानूनद्वारा प्रदत्त नागरिकका मौलिक हक अधिकारको संरक्षण गर्दै कानूनद्वारा निर्देशित काम, कर्तव्य र दायित्व पुरा गर्न हामी प्रतिवद्ध छौ । विकास निर्माणलाई दिगो बनाउन सबै आ-आफ्नो ठाउँबाट जागरुक र जिम्मेवार हुन सबैमा स्मरण गराउन चाहन्छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

७. अब म तमानखोला गाउँपालिकाको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिईएका आधारहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- नेपालको संविधान २०७२,
- संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- प्रदेश सरकारले लिएका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू
- स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ तथा अन्य कानुनी प्रावधानहरू,
- स्थानिय तहका क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना र मध्यमकालिन खर्च संरचना
- तमानखोला गाउँपालिकाले आवश्यक ठानेका अन्य विषयहरू,

८. अब म तमानखोला गाउँपालिकाले चालु आ.व. २०८०।०८१ मा भएका प्रमुख उपलब्धिहरूको संक्षिप्त विवरणलाई प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

- गरिवी निवारणको लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं.-३ मा उद्यमीहरूबाट झोला बनाउने एडभान्स सीप विकास तालिम सम्पन्न भएको छ ।
- बोंगादोभान स्वास्थ्य चौकीलाई आधारभूत अस्पतालमा स्तरोन्नति गरी मेडिकल अधिकृतद्वारा सेवा प्रवाह भईरहेको छ ।
- गाउँपालिका प्रशासकीय भवन, पालिका स्तरीय कृषि संकलन केन्द्र, बोंगादोभान-बोंगाखानी-ढोरपाटन सडक र वडा नं.-३ वडा कार्यालय भवन जस्ता पूर्वाधार योजनाको कार्य तिब्रताका साथ अगाडी बढिरहेका छन् । भने वडा नं.-५, खुखांनीमा वडा कार्यालय भवन निर्माण गरिएको छ ।
- गाउँपालिकासँग सीमित स्रोत साधन हुँदाहुँदै पनि पालिकाको आफ्नै स्रोतबाट भिकोस घाट कल्भर्ट निर्माण गरी वडा नं.-१, ५ र ६ का नागरिकहरूलाई वर्षायामको समयमा समेत यातायातमा सहजता ल्याईएको छ ।

- गाउँपालिकाका विभिन्न बस्तीहरूमा प्राकृतिक विपद; हावाहुरी र असिनाले ५३० जना किसानहरूको बालिमा क्षति भएकोमा सबै किसानहरूलाई आवश्यक राहत रकम उपलब्ध गराइएको छ ।
- त्यसैगरी गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा लम्पिस्कन रोगबाट गाई, गोरु र बाच्छा गरी जम्मा २९४ वटाको मृत्यु भएकोमा सबै पशुपालक कृषहरूलाई राहत रकम उपलब्ध गराइएको छ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत ४, ५ र ६ वडा लाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चितता वडा र पालिका भित्रका सम्पूर्ण वडा तथा पालिकालाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता दिगोपना घोषणा गरिएको छ ।
- एम्बुलेन्स सेवालालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- गाउँपालिकाको आफ्नै पहिचान झल्किने गाउँपालिका गान निर्माण गरिएको छ ।
- पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा रहेका शोले डाँडा र बराहतालमा आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण गरिएको छ ।
- शिक्षालाई प्रविधिसँग जोड्नका लागि गाउँपालिका भित्रका तीन वटै मा.वि. हरूमा स्मार्ट कक्षा सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।
- पालिका भित्रका खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन गर्नको लागि 'तमानखोला वर्ष खेलाडी' सम्मान गरिएको छ । साथै गाउँपालिका खेल धनुषवान (तारा खेल), तमानखोला फुटबल कप जस्ता खेलकुद कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- पढ्ने बानीको विकास गर्नको लागि वडा नं.-३ मा 'गाउँपालिका अध्यक्ष सामुदायिक पुस्तकालय' निर्माण गरिएको छ ।
- महिलाहरूको सशक्तिकरण र उत्थानको लागि वडा स्तरीय र पालिका स्तरीय महिला विकास समिति गठन गरिएको छ । साथै महिलाहरूको स्वास्थ्य समस्याहरूको पहिचान गरी उपचार गर्न स्त्रीरोग विशेषज्ञ डाक्टरहरूद्वारा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न गरिएको छ ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

९. दिगो भौतिक पूर्वाधार, गाउँवासीको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक उन्नति, सुशासन र संस्थागत विकासलाई मुख्य प्राथमिकता दिई गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा लिने क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम देहाय अनुसार प्रस्तुत गर्दछु ।

सामाजिक विकास

क. शिक्षा, युवा तथा खेलकूद

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३१ मा शिक्षा सम्बन्धि अधिकार उल्लेख गरेको छ । ती उल्लेखित अधिकारलाई कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा २२ वटा अधिकार स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ । जस अनुसार माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक व्यवस्थापनको अधिकार समेत स्थानीय तहलाई छ । तसर्थ “शिक्षामा लगानी सम्बृद्धीको आधार, व्यवहारिक शिक्षा मार्फत जीवनस्तर सुधार” भन्ने शैक्षिक नारा तय गरि आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को तमानखोला गाउँपालिका शिक्षा तर्फको नीति तथा कार्यक्रम तय गरिएको छ ।

- "बालबालिकालाई झिकाऔं, टिकाऔं र सिकाऔं" भन्ने मूल वाक्यका साथ प्रारम्भिक बालविकासको अनुभव सहित कक्षा १ मा बालबालिकाको भर्ना अनिवार्य गर्न, सञ्चालनमा रहेका बालविकास केन्द्रलाई निरन्तरता दिदै बालविकास सहजकर्तालाई आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- "आफ्नो पालिका आफ्नै ठाउँ, सबै बालबालिका विद्यालय पुऱ्याउ" भन्ने मुल नाराका साथ आधारभूत शिक्षाको पहुँचबाट कोही पनि बालबालिकाहरु वञ्चित हुन नपरोस भनी निःशुल्क, सहज र सर्वसुलभ शिक्षा प्रदान गर्नका लागि गाउँपालिका करार शिक्षकलाई आवश्यकता अनुसार व्यवस्थापन गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- "जहाँ विद्यार्थी, त्यहाँ शिक्षक" अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन भौगोलिकता, विद्यार्थी संख्या र आवश्यकताका आधारमा विद्यालय समायोजन, कक्षा थपघट गरिनुका साथै सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको दरबन्दी मिलान, व्यवस्थापन र पूर्ण वितरण तथा आन्तरिक सरुवा गरिनेछ । गाभिएका वा बन्द भएका विद्यालयहरुको सम्पत्ति आवश्यकताको आधारमा अन्य विद्यालयमा समायोजन गरिनेछ ।
- "प्रविधियुक्त शिक्षा, बालमैत्री शिक्षा, गुणस्तरीय शिक्षा, विद्यालयको भौतिक पुर्वाधार तमानखोला शिक्षा विकासको चार आधार" भन्ने आदर्श वाक्यलाई आत्मसात गर्दै विद्यालयलाई प्रविधियुक्त बनाउन प्रत्येक विद्यालयमा इन्टरनेटको पहुँचलाई विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
- विद्यालय शिक्षालाई केवल कक्षा चढने र चढाउने मात्र नभई यसलाई श्रम र उत्पादनसँग जोडि जीवन उपयोगी र व्यवहारिक बनाउन, विद्यार्थीलाई स्थानीय विषयवस्तुको ज्ञान दिलाउन स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यन्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- सबै सामुदायिक विद्यालयहरुलाई जंकफुड निषेधित क्षेत्र घोषणा गरि कक्षा ५ सम्मका बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा स्थानीय स्तरमा उत्पादित खाद्यान्नहरुको प्रयोग गरि दिवा खाजा खुलाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- "तमानखोला गाउँपालिकाको प्रतिबद्धता मर्यादित महिनावारी र स्वच्छता" अन्तर्गत किशोरीहरुको स्वास्थ्य सुरक्षाका लागि गाउँपालिका भित्रका कक्षा ६ देखि १२ कक्षासम्म अध्ययन गर्ने सामुदायिक विद्यालयहरुमा निःशुल्क "Sanitary Pad" वितरणलाई थप प्रभावकारी गरिनेछ ।
- "हामी कहाँ छौं, कहाँ पुग्ने हो र कसरी पुग्ने हो" भन्ने मार्गचित्रलाई आत्मसाथ गर्दै दिगो र दिर्घकालिन लक्ष्यका साथ गाउँपालिका अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि नियमित विद्यालय अनुगमन, मूल्यांकन तथा सत्यापन कार्यक्रमलाई थप सशक्त गराइनेछ ।
- आधारभूत तथा माध्यामिक निःशुल्क परिक्षा सञ्चालन, अन्तर विद्यालय केन्द्राध्यक्ष, उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयको वास्तविक समस्या बुझ्न र सिकाई अनुभव आदान-प्रदान गर्न प्रत्येक महिना मासिक विद्यालय प्रधानाध्यापक बैठक सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरि पालिकामा नै सेवा गराउने उद्देश्य साथ यस पालिका भित्रको १ जना विद्यार्थीलाई एम.बी.बि.एस. अध्ययनका लागि पूर्ण छात्रवृत्तिको व्यवस्था, १ जना सिभिल इन्जिनियर पढ्ने विद्यार्थीको लागि १ लाख बराबरको छात्रवृत्ति व्यवस्था र गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीका लागि गरिब तथा जेहेन्दार छात्रवृत्तिकोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- धौलागिरी बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङ र निसीभुजी जनता क्याम्पस, बुर्तिवाङमा अध्ययन गर्ने यस गाउँपालिका भित्रका सबै संकायतर्फका एक/एक जना गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- “खेल प्रतिभाको प्रोत्साहन र सम्मान, राष्ट्रिय स्तरको खेलाडी उत्पादन हाम्रो अभियान” भन्ने मूल नाराका साथ यस आ.व. देखि गाउँपालिका कप सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूको पेशागत दक्षता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका खेलको रूपमा रहेको तारा खेल (आर्चरी) को आधुनिकीकरण गर्दै यस पालिकाबाट राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादन गर्नका लागि परम्परागत र आधुनिक तारा खेल प्रतियोगिता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकाको खेलाडी उत्पादन र प्रोत्साहन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि गाउँपालिका भित्रका सर्वोत्कृष्ट खेलाडीलाई सम्मान गर्न "Player of the Year Tamankhola" (तमानखोला वर्ष खेलाडी) कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- युवाहरूमा लागुऔषध दुर्व्यसनी विरुद्धको सचेतना तथा उपचारमूलक कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- भौगोलिक विकटता र मौसमलाई मध्यनजर गरी आवश्यकताका आधारमा विद्यालयहरूमा दिइने जाडो विदा र वर्षे विदालाई समायोजन गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य:

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सर्वव्यापी पहुँचको लागि तमानखोला आधारभूत अस्पताललाई स्वास्थ्य बिमाको प्रथम सेवा केन्द्रको रूपमा सेवा सुचारु एवं लक्षित वर्गहरूको लागि निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गरिनेछ ।
- कोभिड-१९ लगायतका अन्य महामारीजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा RRA परिचालन एवम् अत्यावश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकालाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चित गर्नको लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- नसर्ने रोगको प्रकोपको न्युनिकरणका लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक सेवा साथै स्क्रिनिङ कार्यक्रममा विशेष जोड दिइनेछ ।
- खोप सेवालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नको लागि तमानखोला आधारभूत अस्पताललाई व्यवस्थित गरी खोप डिष्ट्रिब्युसन केन्द्रको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । पूर्णखोप वडा एवं पालिका निरन्तरताको दिगोपनालाई कायम राख्न आवश्यक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको अवधारणामा आधारित भई तमानखोला गाउँपालिकालाई पोषणमैत्री पालिका घोषणा गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट नेपाल सरकारले तोकेका निःशुल्क औषधी उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरिनेछ । साथै स्वास्थ्य संस्थाहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्डहरूलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई स्वास्थ्यका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूमा स्वास्थ्य संस्था र समुदाय बिचको पुलको काम साथै जनचेतना फैलाउने कार्यमा थप उत्प्रेरित गरिने छ । साथै ६० वर्ष

उमेर पुगेका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानको कदर गर्दै नगद रु. २० हजार सहित सम्मानजनक विदाई गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य व्यवस्थापन सुचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन सम्पुर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूमा विद्युतिय अभिलेख तथा प्रतिवेदनलाई थप व्यवस्थित गरी पेपरलेस बनाईनेछ ।
- किशोर किशोरीहरूसँग स्वास्थ्यकर्मीहरूको अन्तरक्रिया नियमित गर्ने कार्यको लागि सम्पुर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई किशोर किशोरी मैत्रि बनाईनेछ । साथै विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- तथ्यमा आधारित योजना बनाउन तथा यस गाउँपालिका भित्र अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्यमा प्रोत्साहन गर्नका लागि कुनै पनि विषयमा स्नातक वा सो भन्दा माथि अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूलाई "तमानखोला गाउँपालिका अध्यक्ष फेलोसिप कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य विषयमा अध्यापन गराउने क्याम्पस तथा विश्वविद्यालयहरूसँग सहकार्य (MOU) गरी विद्यार्थीहरूबाट स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

ग. खानेपानी तथा सरसफाई

- एक घर, एक धाराको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई नेवासँगको सहलगानीमा खानेपानी आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
- खानेपानी मुहान सुदृढीकरण प्लान्ट तथा मुहानको संकलन केन्द्रको सुरक्षा साथै खानेपानीको नियमित जाँच तथा सुद्विकरण गरी खानेपानीको गुणस्तर कायम तथा सुधार गरिनेछ ।
- हरेक घरमा पूर्ण सरसफाई सुनिश्चित कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- समुदायबाट निस्कने फोहोर मैलालाई उचित व्यवस्थापनको लागि समुदाय स्तरको अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ र टोल स्तरमा फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि आवश्यक खाल्डो तथा टीनको जम्मा गर्ने भाडोको व्यवस्था गरी उचित बिसर्जन गरिने छ ।

घ. समावेशीकरण, गरिबी निवारण तथा कला संस्कृति

- महिला,दलित ,जनजाति,अपाङ्ग,बालबालिका, युवा लगायतका लक्षित वर्गको सशक्तिकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकाभित्र छुवाछुत तथा सामाजिक विभेदलाई पूर्ण रूपमा अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका भित्रका दलित समुदायको सशक्तिकरणका लागि दलित विकास समिति गठन गरिनेछ । साथै विभिन्न कारणले सामाजिक रूपमा पछाडिपरेका समुदायहरूलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, क्षमता विकास र आर्थिक वृद्धिका हरेक अवसरमा सहभागिताको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकाले दलित र अल्पसंख्यकहरूका लागि विशेष अधिकारको व्यवस्था गर्नेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनलाई कार्यान्वयन गर्दै आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका भित्र रहेका अनाथ तथा असहाय बालबालिकाहरूको पालनपोषण तथा माध्यामिक तह सम्मको निःशुल्क शिक्षादीक्षाको लागि तमानखोला-३, तमानमा संचालित तमानखोला बालगृहलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- महिला हिंसा तथा बालबिवाहको अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- खरको छाना विस्थापनको लागि सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरि तमानखोला गाउँपालिकालाई खरको छानो मुक्त पालिका बनाईनेछ ।
- विपन्न नागरिक औषधी उपचार सहायतालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- द्वन्द्वको समयमा सहिद, वेपत्ता र घाइते भएका परिवारका सदस्यहरूको सम्मानको लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

आर्थिक विकास

क. कृषि तथा पशुपालन

- "कृषकको उत्पादन साथमा : तमानखोलाको अनुदान हातमा" भन्ने नाराका साथ सञ्चालित उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानीय कृषि उत्पादनको बजारीकरणलाई व्यवस्थित गर्न पालिकास्तरको कृषि संकलन केन्द्र निर्माण कार्यलाई सम्पन्न गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी बिमामा कृषकको सहभागिता बढाउन कृषकलाई प्रिमियम रकममा अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- परम्परागत र निर्वाहमुखी खेती प्रणालीबाट आधुनिक र व्यवसायिक कृषि प्रणाली स्थापनाको लागि कृषकहरूलाई विभिन्न प्रकारका तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक कृषि प्रवर्धनको लागि अनुदानमा उन्नत बिउ, औजार तथा कृषि सामग्री वितरण गरिनेछ ।
- ताजा तरकारीको पहुँच बढाउन तथा आयात रोक्यो निर्यातलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदानमा प्लाष्टिक टनेल वितरण गरिनेछ ।
- कृषकहरूको पहिचान एवं सुचिकरण गरि कृषक परिचयपत्र वितरण गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिने छ ।
- कृषकहरूलाई संगठित गरी सामुहिक खेती प्रणाली विकास गर्न समुह तथा समितिलाई उचित व्यवस्थापन तथा तालिम दिइनेछ ।
- पशुपन्छिमा हुने परिजीवि संक्रमणलाई नियन्त्रण गर्न आन्तरिक तथा बाह्य परजीवि नियन्त्रण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- किसानहरूलाई सुविधा पुऱ्याउन औषधी खरिद तथा वितरण गरिनेछ ।
- घुम्टि पशुपालक गोठालाहरूलाई पाल तथा सोलार सेट वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- हल गोरु पाल्ने कृषकहरूलाई प्रोत्साहनको रूपमा नगद अनुदान प्रदान गरिनेछ ।

ख. लघुउद्यम, सहकारी र पर्यटन

- गाउँपालिका भित्रका परम्परागत सीप तथा व्यवसायहरूको प्रवर्धन गर्नका लागि आरन सञ्चालक र टेलर व्यावसायीहरूलाई प्रदान गरिने सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उद्यम, उद्यमी र उद्यमशिलता प्रवर्धन गर्नको लागि उद्यम सीप प्रदर्शन तथा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका लघुउद्यमी समुहलाई प्रविधि र कच्चा पदार्थ हस्तारण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकामा रहेका लघुउद्यमी समुह मध्येबाट उत्कृष्ट उद्यमी समूहलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- सहकारी संस्थाको दर्ता ,नविकरण तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- कानून विपरित संचालनमा रहेका संस्थाहरूको अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान तथा प्रचारप्रसारका लागि पर्यटन प्रवर्धन गोष्ठी सञ्चालन गरिनेछ ।

पुर्वाधार विकास

क. सडक तथा यातायात

- गाउँपालिकाभित्र सडक र यातायातको विकास तथा व्यवस्थापनका लागि सडक तथा यातायात गुरुयोजनालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- "हाम्रो सडक हाम्रो सहभागिता, गुणस्तरीय सडक हाम्रो प्रतिबद्धता" अनुरूप गाउँपालिका भित्रका बस्तिहरूमा सडकको स्तरोन्नती गर्दै लगिने छ ।
- बस्ती तथा वडाबाट गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने अधुरा सडकहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका भित्रका प्रमुख सडकलाई कालोपत्रे गर्ने योजनाका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण सडकहरूलाई बाह्र महिना संचालन योग्य बनाउन वार्षिक मर्मत संभार योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र आवश्यक स्थानमा मोटरेबल पुल तथा कल्भर्ट निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरि निर्माण गर्नका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- नागरिकहरूलाई यातायात सहजताको लागि बेसीघाट, बोंगाखानीघाट, शेर्माघाट, बागमानघाट, सिङखोलाघाट, नुनथलाघाट र ढोङखोलाघाटमा कल्भर्ट निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

ख. आवास तथा भवन

- गाउँपालिका प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यलाई सम्पन्न गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वडा नं.-३ को वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई समयमा नै सम्पन्न गर्नको लागि विशेष ध्यान दिईनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका भित्र मौलिक घर संरक्षण तथा निर्माणलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ जसको लागि तमानखोला भवन मापदण्ड, २०७८ लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा विपद्का कारण घरबार बिहिन भएका नागरिकहरूको पुनर्स्थापना र पुनःनिर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वडा कार्यालय, विद्यालय र स्वास्थ्य सस्थाहरूको निर्माणाधीन भवन हरूको निर्माण कार्य तथा मर्मत लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने भवन तथा संरचनाहरू अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री बनाइनेछ ।

ग. उर्जा

- गाउँ क्षेत्रका पुराना काठका पोललाई विस्थापित गरी फलामे पोलहरू जडान गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिका भित्रका लघु जलविद्युत आयोजनाको मर्मत तथा स्तरोन्नती गरि थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

- गाउँपालिकामा केन्द्रिय प्रसारण लाईन विस्तारका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

क. वन वातावरण, वन्यजन्तु भू-संरक्षण

- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रमहरू संचालनमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र उपलब्ध जडिबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण र सदुपयोग गरि आन्तरिक आय वृद्धिका लागि जडीबुटी पार्कलाइ थप व्यवस्थित गरिने छ ।
- प्राकृतिक स्रोतको जथाभावि दोहन गर्ने कार्यलाई रोक लगाइनेछ ।
- वन क्षेत्रको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्दै आवश्यक पूर्वाधारका संरचना निर्माण गर्नका लागि वन सम्बन्धी कानूनको संशोधन र परिमार्जन गर्न संघीय र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- औषधीय गुण भएका जडिबुटीहरूको संरक्षण, उत्खनन, प्रशोधन, निकासी र पुनःउत्पादनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

ख. विपद् व्यवस्थापन

- विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्शाङ्कन भएका वस्तीहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि उद्धार तथा राहत सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै RRT लाई तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।

संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

- संघीय सरकार प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबीच सहकार्य सह-अस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, सरल, सहज पारदर्शी गुणस्तरीय र सूचना प्रविधि मैत्री बनाईदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिकामा डिजिटल नागरिक वडापत्र तथा वडा कार्यालयहरूमा नागरिक वडापत्र सुझाव पेटिका, सूचना पाटीको व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको राजस्व आम्दानीलाई प्रभावकारी बनाउन सफ्टवेयरको प्रयोगलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिको कार्यसम्पादनलाई थप सुदृढीकरण गर्न प्रत्येक वडामा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रलाई क्रियाशील बनाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिका सदस्यहरू तथा मेलमिलपकर्ताको लागि समयानुकूल क्षमता अभिवृद्धि तालिम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी नियमित र कार्यदक्षता पूर्ण ढंगबाट सम्पादन गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई समयानुकूल क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका आफ्नो क्षेत्राधिकारको सार्वजनिक सम्पत्तिहरूको रेखदेख तथा मर्मत संभारको आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

- सार्वजनिक खालि जग्गाहरूको लगत संकलन गरी व्यवसायिक प्रयोजनमा उपयोग गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट औँल्याइएका सबै प्रकारका बेरुजु फछ्यौट कार्यलाई न्यूनिकरण गर्न प्रभावकारी संयन्त्रको निर्माण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले गरेका हरेक कार्यक्रमहरूको बारेमा समयमै सूचना तथा जानकारी दिन रेडियो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित तथा सबैको चासो एवम् गुनासो संबोधन हुने गरी समयमै संचालन गरिनेछ ।
- आ.व. २०८१।८२ देखि मालपोत तथा भूमीकर लाई व्यवस्थित गरि आन्तरिक श्रोतको बलियो आधारको रूपमा लागु गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारमा संलग्न गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरूको सुरक्षित आप्रवासन सम्बन्धी कार्य गर्नका लागि सुरक्षित आप्रवासन 'सामी' परियोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- तमानखोला गाउँपालिकाको आर्थिक उपलब्धिहरूलाई संरक्षण गर्दै थप उन्नत बनाउने, सबै प्रकारको विपद रोकथाम तथा नियन्त्रण, सामाजिक आर्थिक क्षेत्रलाई पुनर्जीवन दिई विकास निर्माणलाई तिव्रता दिने अठोटका साथ आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरिएको छ । प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट तमानखोला गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक क्षेत्र थप गतिशील हुनेछ, पारस्परिक सम्मान र अवसर सहित सामाजिक न्याय कायम हुनेछ; "सुखी र समान, समुन्नत तमान" गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सोच पूरा गर्न योगदान पुग्नेछ ।

अन्त्यमा यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यमा सहयोग गर्नु हुने उपाध्यक्ष, विषयगत समितिका संयोजकहरू, वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्य, गाउँसभा सदस्य, कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । त्यसै गरि नीति तथा कार्यक्रमका लागि सुझाव प्रदान गर्नुहुने राजनीतिक दल, बुद्धीजीवी, विभिन्न संघ/संस्थाका प्रमुखहरू, नागरिक समाज, पत्रकार, लगाएत सम्पूर्ण आदरणीय आमाबुवा, दिदिबहिनी तथा दाजुभाई प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सबैबाट सक्रिय सहयोगको अपेक्षा राख्दछु ।

धन्यवाद !

जोकलाल बुढा

अध्यक्ष